Bezpieczeństwo dzieci — wspólna odpowiedzialność szkoły i rodziców

Spotkanie dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej im. Wojciecha Kucharskiego w Dobranowicach

Dlaczego rozmawiamy o bezpieczeństwie?

Ostatnie tragiczne i niepokojące wydarzenia mogą wywoływać u dzieci oraz dorosłych lęk, złość, poczucie bezradności i pytania o własne bezpieczeństwo.

Dzieci mogą dowiadywać się o nich z rozmów dorosłych, mediów społecznościowych, nagrań przesyłanych na czatach lub od kolegów. Zakres tych informacji bywa znacznie szerszy, niż przypuszczają rodzice.

Nasze cele to:

- uporządkowanie zasad i wyjaśnienie, czemu służą;
- przygotowanie dorosłych do spokojnego reagowania;
- ograniczenie plotek, sprzecznych komunikatów i działań podejmowanych pod wpływem emocji;
- ułatwienie zgłaszania sytuacji wymagających uwagi.

Znajomość zasad pomaga podejmować właściwe decyzje również wtedy, gdy pojawia się stres.

Jak zorganizowany jest system bezpieczeństwa?

Bezpieczeństwo opiera się na kilku uzupełniających się obszarach:

- **Codzienna organizacja pracy:** kontrola wejść, opieka nad uczniami, dyżury, zasady odbioru i drożne ciągi komunikacyjne.
- **Profilaktyka:** budowanie relacji, edukacja, obserwowanie samopoczucia i reagowanie na pierwsze sygnały trudności.
- **Procedura PIN:** wspólne ramy reagowania na sytuacje kryzysowe, przygotowane dla szkół gminy Wieliczka.
- **Procedury dotyczące konkretnych zagrożeń:** m.in. pożaru, niebezpiecznej osoby czy alarmu o zagrożeniu z powietrza.
- **Współpraca i przygotowanie:** określenie zadań pracowników, szkolenia, ćwiczenia i kontakt z właściwymi służbami.

Rozwiązania organizacyjne muszą uwzględniać warunki SP Dobranowice: budynek, liczbę obecnych osób, wiek dzieci i ich indywidualne potrzeby.

Dokumenty dotyczące bezpieczeństwa — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Wejście do szkoły wymaga uzgodnienia

Rodzice i inne osoby z zewnątrz wchodzą do budynku po wcześniejszym uzgodnieniu i uzyskaniu zgody pracownika szkoły.

Zgodnie z przekazaną informacją:

- osoba wpuszczona powinna zostać zidentyfikowana i odnotowana w księdze wejść i wyjść;
- po wejściu stosuje się do wskazań pracownika;
- udaje się wyłącznie do uzgodnionego miejsca;
- nie przechodzi samodzielnie do sal, szatni ani innych części budynku;
- osoby prowadzące cykliczne zajęcia również wpisują się do księgi.

Kurierzy, dostawcy i inne osoby postronne kontaktują się z pracownikiem przy wejściu lub postępują zgodnie z jego instrukcją.

Umówione spotkanie z nauczycielem także odbywa się z zachowaniem zasad wejścia.

Pełne zasady wejścia i przebywania w budynku — na stronie internetowej szkoły.

Nie otwieramy drzwi innym osobom

Kontrola wejść działa wtedy, gdy wszyscy przestrzegamy tej samej zasady: o wpuszczeniu osoby z zewnątrz decyduje pracownik szkoły.

- Uczniowie nie otwierają drzwi osobom oczekującym przed budynkiem.
- Rodzice i opiekunowie nie wpuszczają kolejnych osób przy okazji własnego wejścia lub wyjścia.
- Nie prosimy dziecka, aby otworzyło drzwi.
- Nie omijamy zasad dlatego, że znamy osobę stojącą przed wejściem.
- Kierujemy ją do kontaktu z pracownikiem szkoły.

Przykład odpowiedzi:

„Proszę poczekać na pracownika szkoły. Każda osoba musi zgłosić swoje wejście”.

Prosimy wzmacniać tę zasadę w rozmowach z dziećmi i samemu dawać przykład jej przestrzegania.

Pełne zasady wejścia i przebywania w budynku — na stronie internetowej szkoły.

Przyprowadzanie i odbiór uczniów szkoły

Rodzice i opiekunowie oczekują w wyznaczonej strefie na korytarzu przy wejściu głównym.

- Uczniowie samodzielnie przechodzą do szatni i sal lekcyjnych.
- Rodzice nie towarzyszą im w szatni, na piętrach ani w salach.
- Zasada obowiązuje zarówno przed zajęciami, jak i po ich zakończeniu.
- Potrzebę rozmowy, przekazania informacji lub udzielenia dziecku pomocy zgłaszamy pracownikowi.
- Wejście w innej uzasadnionej sprawie wymaga uzgodnienia.

Te same zasady dotyczą dziadków, starszego rodzeństwa i wszystkich innych osób upoważnionych do odbioru dziecka.

Prosimy przekazać im zasady z wyprzedzeniem, aby nie dowiadywały się o nich dopiero przy odbiorze.

Pełne zasady przyprowadzania i odbioru dzieci — na stronie internetowej szkoły.

Oddziały przedszkolne — jak odbieramy dzieci?

W przypadku oddziałów przedszkolnych organizacja uwzględnia wiek i potrzebę pomocy dzieciom.

- Rano przyprowadzanie odbywa się na dotychczasowych zasadach określonych przez szkołę.
- Po południu dziecko przygotowuje do wyjścia nauczyciel, pomoc nauczyciela, woźna lub inny pracownik.
- Pracownik doprowadza dziecko do oczekującego rodzica lub opiekuna.
- Opiekun pozostaje w wyznaczonej strefie na korytarzu przy wejściu głównym.
- Nie ma potrzeby czekania przed budynkiem ani przechodzenia do sali oddziału przedszkolnego.

Prosimy poinformować o takim sposobie odbioru wszystkie osoby upoważnione.

Jeżeli występuje szczególna potrzeba dotycząca odbioru dziecka, należy wcześniej uzgodnić ją z personelem.

Pełne zasady przyprowadzania i odbioru dzieci — na stronie internetowej szkoły.

Bezpieczeństwo zaczyna się od codziennego kontaktu

Rodzic może zauważyć zmiany, których nie widać podczas lekcji. Nauczyciel może dostrzec trudności, o których dziecko nie opowiada w domu. Wymiana informacji pozwala lepiej zrozumieć sytuację.

Warto regularnie pytać:

Rozmawiać

„Jak czułeś się dzisiaj w szkole?”

„Czy wydarzyło się coś, co Cię zmartwiło albo przestraszyło?”

Zauważać

„Czy jest ktoś, przy kim czujesz się niebezpiecznie?”

Współpracować

„Do kogo możesz podejść, jeśli będziesz potrzebować pomocy?”

Prosimy informować wychowawcę lub specjalistów o ważnych wydarzeniach mogących wpływać na funkcjonowanie dziecka, np. stracie bliskiej osoby, silnym stresie lub bezpośrednim zetknięciu z tragicznym wydarzeniem.

Przekazujmy informacje dyskretnie, osobom, które mogą pomóc.

Co dziecko zabiera do szkoły?

Prosimy zwracać uwagę na zawartość plecaka i przedmioty przynoszone przez dziecko.

Nóż, ostre narzędzie lub inny przedmiot mogący wyrządzić krzywdę może doprowadzić do urazu, poczucia zagrożenia lub paniki — także wtedy, gdy został przyniesiony „na pokaz” albo „dla żartu”.

W rozmowie z dzieckiem warto wyjaśnić:

- nie przynosimy przedmiotów służących do straszenia innych;
- nie pokazujemy niebezpiecznego przedmiotu jako zabawy;
- nie próbujemy odbierać takiego przedmiotu koledze;
- nie otaczamy osoby, która go ma, i nie nagrywamy sytuacji;
- oddalamy się od zagrożenia i informujemy dorosłego.

Brak zamiaru zrobienia komuś krzywdy nie usuwa ryzyka.

Zasady bezpieczeństwa i właściwe procedury reagowania — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Internet — potrzebujemy wiedzieć, z czym dziecko ma kontakt

Zainteresowanie aktywnością dziecka w sieci powinno obejmować więcej niż czas przed ekranem. Warto wiedzieć:

- jakie materiały ogląda i jakie konta obserwuje;
- jakie treści podpowiadają mu aplikacje;
- w jakich grupach i czatach uczestniczy.

- z kim rozmawia i czy ktoś wywiera na nie presję;
- czy spotyka się z poniżaniem, groźbami lub zachęcaniem do ryzykownych zachowań.

Zwracajmy uwagę na treści przedstawiające przemoc jako rozrywkę, sposób zdobywania uznania albo rozwiązywania konfliktów.

Ustalajmy zasady korzystania z urządzeń i nadzór odpowiedni do wieku. Dziecko powinno wiedzieć, że może pokazać rodzicowi niepokojącą wiadomość bez obawy przed natychmiastową oceną.

Drastyczne nagrania — nie pokazujmy, nie przesyłajmy dalej

Nagrania przemocy, ofiar i działań ratowniczych mogą trafiać do dzieci także przypadkowo: przez automatyczne odtwarzanie, czaty klasowe czy telefon kolegi.

Co może zrobić rodzic?

- Zwiększyć nadzór nad treściami oglądanymi przez dziecko.
- Nie odtwarzać przy nim drastycznych materiałów i relacji.
- Nie przesyłać nagrań na grupy rodzicielskie ani rodzinne.
- Zapytać spokojnie: „Czy widziałeś ostatnio coś, co Cię przestraszyło?”.
- Wysłuchać odpowiedzi bez proszenia o ponowne pokazanie lub szczegółowe odtwarzanie zdarzenia.
- Obserwować, czy po kontakcie z treścią zmienia się samopoczucie dziecka.

Dziecko nie musi być świadkiem zdarzenia na miejscu, żeby silnie przeżywać obejrzany materiał.

Jak rozmawiać o trudnych wydarzeniach?

Najpierw ustalmy, co dziecko już wie i czego potrzebuje.

- Odpowiadajmy na rzeczywiście zadawane pytania.
- Młodszym dzieciom przekazujmy krótkie, proste informacje.
- Opierajmy się na faktach potwierdzonych w oficjalnych komunikatach, np. Policji.
- Oddzielajmy fakty od własnych opinii i interpretacji.
- Unikajmy opisów obrażeń, przebiegu ataku i spekulacji o kolejnych zagrożeniach.
- Nie prowadźmy szczegółowych „dorosłych” rozmów przy dzieciach.
- Nie wymuszajmy wypowiedzi ani deklaracji uczuć.

Pomocne słowa:

„Możesz mnie o to pytać. Powiem Ci to, co wiemy. Jeśli czegoś nie wiem, nie będę zgadywać”.

Jakie zmiany w zachowaniu powinny zwrócić uwagę?

Dokumenty wskazują m.in.:

- utrzymujący się lub nasilający lęk i potrzebę ciągłego upewniania się, że jest bezpiecznie;
- problemy ze snem, pobudzenie, płaczliwość lub wycofanie;
- trudności z koncentracją i codziennym funkcjonowaniem;
- unikanie szkoły albo kontaktów z rówieśnikami;

- uporczywe powracanie do trudnego wydarzenia;
- ślady mogące wskazywać na samookaleczanie;
- wypowiedzi o śmierci, krzywdzeniu siebie lub innych.

Pojedynczy objaw nie jest diagnozą. Znaczenie ma kontekst, zmiana względem wcześniejszego zachowania i wpływ na funkcjonowanie dziecka.

Reakcje mogą pojawić się z opóźnieniem. Niepokój warto omówić z wychowawcą, pedagogiem lub psychologiem.

Rozpoznawanie kryzysu i organizacja pomocy — procedura PIN, do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Groźby i „żarty” o przemocy wymagają reakcji

Wypowiedzi o planowaniu ataku, przyniesieniu broni lub skrzywdzeniu siebie czy innych należy przekazać właściwym osobom — również wtedy, gdy autor mówi później, że żartował.

112

Przy bezpośrednim zagrożeniu życia lub zdrowia dzwonimy pod 112 — nie czekamy na odpowiedź w dzienniku.

Przy zgłoszeniu warto podać:

- co dokładnie powiedziano lub napisano;
- kiedy i gdzie to się wydarzyło;
- kto otrzymał wiadomość albo był świadkiem;
- czy zagrożenie może dotyczyć sytuacji trwającej teraz.

Nie prowadzimy samodzielnego dochodzenia, nie konfrontujemy uczniów i nie rozpowszechniamy treści na grupach.

Zgłoszenie kierujemy do wychowawcy, specjalisty lub dyrekcji.

Zasady zgłaszania i interwencji — procedura PIN oraz właściwe procedury bezpieczeństwa, do wglądu na stronie szkoły.

PIN — Profilaktyka, Interwencja, Normalizac

Procedura PIN została przygotowana dla szkół gminy Wieliczka. Porządkuje działania pr
i po jego zakończeniu.

1

P

Profilaktyka

Budowanie zaufania, rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc, edukacja, obserwacja i wczesne reagowanie.

2

I

Interwencja

Ochrona osób zagrożonych, uruchomienie pomocy, podział zadań, kontakt z właściwymi osobami i instytucjami.

3

N

Normalizacja

Dalsza opieka, obserwowanie potrzeb, stopniowy powrót do codziennych zajęć i ocena podjętych działań.

Kryzys może dotyczyć jednego ucznia, klasy lub całej społeczności. Zakres reakcji jest dostosowan

Pełna procedura PIN — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Co robi szkoła po rozpoznaniu sytuacji kryzysowej?

Procedura opisuje sześć obszarów działania:

1. **Rozpoznanie:** przyjęcie zgłoszenia i wstępna ocena pilności.
2. **Ochrona:** zabezpieczenie osób oraz miejsca, udzielenie potrzebnej pomocy i wezwanie służb.
3. **Powiadomienie:** przekazanie informacji dyrekcji, specjalistom, opiekunom i właściwym instytucjom — odpowiednio do sprawy.
4. **Wsparcie:** spokojny kontakt z osobą w kryzysie i ograniczanie napięcia.
5. **Dokumentacja:** zapis zdarzenia oraz podjętych czynności.
6. **Dalsza pomoc:** zaplanowanie opieki, współpracy i monitorowania sytuacji.

Działania mogą być prowadzone równolegle.

Ratowanie życia i zdrowia ma pierwszeństwo przed czynnościami organizacyjnymi.

Pełna procedura PIN — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Kto pomaga i jak szkoła komunikuje się z rodzicami?

W procedurze PIN zadania rozdzielono pomiędzy dyrektora, koordynatora bezpieczeństwa, pedagoga lub psychologa, wychowawców oraz innych pracowników.

- Dyrektor koordynuje działania i organizację pracy.
- Specjaliści wspierają uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Nauczyciele sprawują opiekę, przekazują informacje i realizują przydzielone zadania.
- W razie potrzeby szkoła współpracuje ze służbami i instytucjami pomocowymi.

Sprawdzone informacje

Komunikaty do rodziców zawierają potwierdzone informacje. Ich zakres zależy od charakteru zdarzenia i tego, kogo ono dotknęło.

Chroniona prywatność

Ochrona prywatności oznacza, że szkoła nie ujawnia wszystkim rodzicom danych, stanu zdrowia ani sytuacji rodzinnej konkretnego ucznia.

Podział ról i zasady komunikacji — procedura PIN, do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Różne zagrożenia wymagają różnych działań

Sytuacja	Główny kierunek działania
Pożar lub zadymienie	Opuszczenie zagrożonego miejsca bezpieczną drogą, zgodnie z zasadami ewakuacji i poleceniami.
Niebezpieczna osoba	Oddalenie od zagrożenia, jeżeli droga jest bezpieczna, albo zabezpieczenie w pomieszczeniu.
Alarm o zagrożeniu z powietrza	Co do zasady pozostanie w budynku i przejście do wyznaczonego miejsca schronienia.

Dlatego polecenie „wszyscy wychodzimy na boisko” nie może być automatyczną reakcją na każdy alarm.

Uczniowie powinni słuchać pracowników, nie wracać po rzeczy i nie podejmować samodzielnego sprawdzania sytuacji.

Pierwszeństwo mają polecenia służb i właściwych organów oraz ochrona życia i zdrowia.

Właściwe procedury bezpieczeństwa — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Niebezpieczna osoba w szkole — jak chroni się uczniów?

Materiały udostępnione przez kuratorium wskazują, że priorytetem jest ograniczenie kontaktu dzieci z zagrożeniem.

Droga jest bezpieczna

Oddalamy grupę od źródła zagrożenia.

Wyjście grozi kontaktem

Zabezpieczamy się w odpowiednim pomieszczeniu.

- Nie podchodzimy, aby ustalić zamiary osoby.
- Nie wysyłamy uczniów na korytarz, żeby sprawdzili sytuację.
- Ograniczamy hałas i niepotrzebną komunikację, wyciszamy telefony.
- Powiadamiamy 112, gdy można to zrobić bezpiecznie, i wykonujemy polecenia służb.

Schemat 4U nie jest sztywną kolejnością. „Udaremnij atak” opisuje skrajną ostateczność przy bezpośrednim zagrożeniu życia i braku bezpiecznej alternatywy.

Pełny materiał dotyczący osoby z niebezpiecznym narzędziem — na stronie Kuratorium Oświaty w Krakowie.

Alarm o zagrożeniu z powietrza — organizacja opieki

Po uruchomieniu procedury nauczyciele przerywają zajęcia i kierują uczniów do wyznaczonego miejsca wewnątrz budynku

1. Uczniowie pozostawiają rzeczy osobiste i odchodzą od okien.
2. Przemieszczają się spokojnie, bez wyprzedzania i wracania do sal.
3. Nauczyciel sprawdza obecność po dotarciu na miejsce i po każdym kolejnym przemieszczeniu.
4. Dziecko znajdujące się poza klasą zgłasza się najbliższemu pracownikowi; nie szuka samodzielnie swojej grupy.
5. Pracownicy zapewniają wsparcie adekwatne do potrzeb zdrowotnych, ruchowych, komunikacyjnych i sensorycznych.
6. Dzieci pozostają pod opieką do czasu otrzymania odpowiednich poleceń.

Nie wyprowadza się grupy na otwartą przestrzeń w celu dojścia do odległego miejsca schronienia.

Procedura reagowania na zagrożenie z powietrza — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Alarm powietrzny — czego oczekujemy od rodziców?

Podczas alarmu dziecko pozostaje pod opieką szkoły. Rodzic również powinien zadbać o własne schronienie.

- Nie przyjeżdżamy po dziecko i nie próbujemy odebrać go w trakcie alarmu.
- Nie gromadzimy się przy wejściu i nie blokujemy dojazdu służbom.
- Nie telefonujemy wielokrotnie do szkoły ani do nauczycieli prowadzących grupy.
- Nie polecamy dziecku wyjścia ze szkoły lub szukania rodzeństwa.
- Śledzimy komunikaty przekazywane przez dziennik elektroniczny.
- Wykonujemy oficjalne zalecenia dotyczące obszaru, na którym przebywamy.

Pierwszy komunikat szkoła zasadniczo przekazuje po schronieniu grup i sprawdzeniu obecności.

Brak natychmiastowej wiadomości nie jest podstawą do samodzielnego przyjazdu.

Procedura reagowania na zagrożenie z powietrza — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Alarm poza lekcją — przed szkołą, w drodze i na wycieczce

Przed rozpoczęciem zajęć

Nie rozpoczynamy drogi do szkoły podczas alarmu. Osoby, które już dotarły, zostają objęte opieką.

Przed końcem zajęć

Dzieci pozostają w budynku. Odbiór i dowóz zostają wstrzymane zgodnie z procedurą i poleceniami właściwych organów.

Podczas przerwy

Uczeń wykonuje polecenia pracowników i przechodzi do wskazanego miejsca.

Na boisku

Opiekun kieruje grupę najkrótszą bezpieczną drogą do budynku.

W drodze do szkoły

Dziecko nie kontynuuje marszu przez otwartą przestrzeń; korzysta z najbliższego dostępnego schronienia.

Na wycieczce lub podczas dowozu

Opiekun organizuje schronienie odpowiednio do miejsca pobytu i sytuacji.

Kontakt z rodzicem następuje po zabezpieczeniu się — nie kosztem opuszczenia bezpiecznego miej

Procedura reagowania na zagrożenie z powietrza — do wglądu na stronie internetowej szkoły.

Odwołanie alarmu i odbiór dzieci — uwaga na dezinformację

Odwołanie alarmu nie jest automatycznym potwierdzeniem, że można od razu odebrać dziecko.

Szkoła najpierw sprawdza dostępne drogi oraz warunki dalszej opieki. Następnie przekazuje informację o wznowieniu zajęć lub organizacji odbioru.

Rodzic:

- czeka na wskazanie miejsca i czasu odbioru;
- stosuje się do poleceń personelu;
- ma przy sobie dokument tożsamości;
- nie blokuje wejść i dróg dojazdu.

Pismo kuratorium prostuje fałszywe informacje: procedura **nie nakazuje wywożenia dzieci autobusami ani przekazywania ich osobom nieupoważnionym**. Nie trzeba składać specjalnych oświadczeń „zabezpieczających” prawa rodzicielskie.

Procedura odbioru — na stronie szkoły. Pismo dotyczące dezinformacji — na stronie Kuratorium Oświaty w Krakowie.

Przygotowanie rodziny i wsparcie po trudnym zdarzeniu

Przygotujmy się wcześniej

- ustalmy z dzieckiem sposób kontaktu i osoby, do których może zwrócić się o pomoc;
- poznajmy sygnały alarmowe i znaczenie oficjalnych komunikatów;
- sprawdźmy dostępne miejsca schronienia oraz drogę do nich;
- przygotujmy potrzebne rzeczy, uwzględniając leki i indywidualne potrzeby;
- omówmy zasady spokojnie, bez straszenia i drastycznych scenariuszy.

Po zdarzeniu zapewnijmy czas i wsparcie

- nie wymuszajmy opowiadania o przeżyciach;
- pomagajmy wracać do przewidywalnego rytmu dnia;
- obserwujmy również świadków i osoby pośrednio dotknięte sytuacją;
- przekazujmy szkole informacje o utrzymujących się trudnościach.

W PIN **azyl bezpieczeństwa** oznacza spokojne miejsce rozmowy i pomocy. Nie służy karaniu i jest odrębny od miejsca schronienia.

Wsparcie po kryzysie — procedura PIN na stronie szkoły. Przygotowanie rodziny — instrukcja dla obywateli na stronie kuratorium.

Najważniejsze ustalenia — co zabieramy z tego spotkania?

Przestrzegamy wspólnych zasad. Nie wpuszczamy innych osób, oczekujemy w wyznaczonej strefie i informujemy wszystkich opiekunów o zasadach odbioru.

Interesujemy się codziennością dziecka. Rozmawiamy o relacjach, samopoczuciu, aktywności w internecie i przedmiotach zabieranych do szkoły.

Zgłaszamy niepokojące sygnały. Kontaktujemy się z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem lub dyrekcją. Przy bezpośrednim zagrożeniu życia lub zdrowia dzwonimy pod **112**.

Korzystamy ze sprawdzonych informacji. Śledzimy dziennik elektroniczny, komunikaty szkoły i właściwych służb. Nie rozpowszechniamy plotek, danych dzieci ani drastycznych nagrań.

Wracamy do materiałów z dzieckiem. Na stronie kuratorium dostępne są m.in. poradniki „Wiedza moją Tarczą” dla klas I–III i IV–VII.

Materiały dotyczące bezpieczeństwa — Kuratorium Oświaty w Krakowie

Pytania, wątpliwości i sprawy wymagające indywidualnej rozmowy.

112 · Zagrożenie życia lub zdrowia